POHJOIS-SUOMEN
YMPÄRISTÖLUPAVIRASTO
NORRA FINLANDS
MILJÖTILLSTÅNDSVERK

LUPAPÄÄTÖS
Nro 109/08/2
Dnro Psy-2008-y-16
Annettu julkipanon jälkeen
17.9.2008

ASIA

Malisjoen järjestelyn täydennyssuunnitelman toteuttamista koskevan ympäristölupaviraston antaman lopputarkastuspäätöksen nro 30/04/2 lupamääräysten muuttaminen, Nivala

LUVAN HAKIJA

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus
PL 124
90101 Oulu

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO 3
MUUTOSHAKEMUKSEN PERUSTE 3
VOIMASSA OLEVA PÄÄTÖS 3
LUPAMÄÄRÄYSTEN MUUTTAMISTA KOSKEVA HAKEMUS 3
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY 4
Lupahakemuksen täydennykset 4
Lupahakemuksesta tiedottaminen 5
Muistutukset ja vaatimukset 5
Hakijan kuuleminen ja selitys 6
Y M P Ä R I S T Ö L U P A V I R A S T O N R A T K A I S U 6
PÄÄASIARATKAISU 6
RATKAISUN PERUSTELUT 7
Pääasiaratkaisun perustelut 7
LAUSUNTO YKSILÖIDYISTÄ VAATIMUKSISTA 7
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO 7
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET 7
KÄSITTELYMAKSU 7
Ratkaisu 7
Perustelut 8
Oikeusohje 8
MUUTOKSENHAKU 9

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on 28.1.2008 ympäristölupavirastoon toimittamassaan hakemuksessa hakenut muutosta Malisjoen järjestelyn täydennyssuunnitelman toteuttamista koskevan ympäristölupaviraston antaman lopputarkastuspäätöksen nro 30/04/2 lupamääräyksiin.

MUUTOSHAKEMUKSEN PERUSTE

Vesilaki 2 luku 2 § 1 momentti

VOIMASSA OLEVA PÄÄTÖS

Ympäristölupavirasto on 26.4.2004 antanut Malisjoen järjestelyn täydennyssuunnitelman lopputarkastusta koskevan päätöksen nro 30/04/2, jonka uusi lupamääräys 1 kuuluu seuraavasti:

"1) Malisjoen alaosalla paalun 14+50 ja yläpuolisen maantiesillan välillä oleva koskiosuus on perattava virtausta estävistä ja hyytöä aiheuttavista kivistä sekä koski on porrastettava pieniin kynnyksiin koskesta saatavilla kivillä siten kuin katselmuskirjan liitteen 5 alaliitteenä 5 olevassa Malisjoen alaosan 12.3.2002 päivätyssä tulvasuojelun yleissuunnitelmassa esitetään.

Malisjoen suuosa on oikaistava ja perattava siten kuin katselmuskirjan liitteessä 5 olevassa Malisjoen alaosan 12.3.2002 päivätyssä tulvasuojelun yleissuunnitelmassa esitetään. Pohjan leveys on 12 m, pohjan korkeus N_{43} + 67,10 m ja sivukaltevuus 1:2. Kaivumaat on läjitettävä erikseen sovittavalle paikalle, ja läjitysalueet on muotoiltava ja viimeisteltävä asianmukaisesti.

Työt on tehtävä sellaisena aikana, jolloin niistä on vähiten haittaa vesistön käytölle. Töiden jäljet on siistittävä asianmukaisesti."

LUPAMÄÄRÄYSTEN MUUTTAMISTA KOSKEVA HAKEMUS

Ympäristökeskus on esittänyt, että lopputarkastuspäätöksen nro 30/04/2 lupamääräyksen ensimmäisessä kappaleessa esitetty toimenpide ei sisältynyt alkuperäiseen suunnitelmaan, vaan se lisättiin 4.10.2002 toimitusinsinööri Heino Hirvikoskelle osoitetussa lisäselvityksessä. Siinä todetaan, että kevään 2002 jääsahausten yhteydessä havaittiin joen alaosalla jään alla runsaasti hyydettä, joka estää joen alaosan jäiden liikkeellelähdön. Ongelman poistamiseksi alimman kosken porrastaminen pieniin kynnyksiin joesta saatavilla olevilla kivillä olisi halpa ja luontoystävällinen ratkaisu. Pienistä kynnyksistä on saatu muualla hyviä kokemuksia hyydön ja supon vähentäjänä ja ympäristökeskus on esittänyt myös sitä toteutettavaksi lopputarkastukseen liittyvänä toimenpiteenä.

Malisjoen alimmalla koskella tarkoitetaan paalun 14+50 (alin silta) ja sen yläpuolella olevan alimman pohjapadon (paalu 20+60) välistä aluetta. Varsinaista suunnitelmaa kynnystämisestä ei ole koskaan tehty ja katselmuskirjan liite, johon päätöksessä viitataan, on itse asiassa Malisjoen pituus-

leikkaus paaluväliltä -30+00 – 14+50. Ympäristökeskus arvioi kyseisen toimenpiteen toimituksen yhteydessä kuitenkin vähäiseksi ja helposti toteutettavaksi. Tällöin ei kuitenkaan ollut tarkempaa tieto siitä, kuinka paljon kivimateriaalia kynnystämiseen olisi käytettävissä ja mikä merkitys kynnyksillä olisi eri virtaamaolosuhteissa. Suuremmilla virtaamilla vedenpintaan muodostuu mainitussa kohdassa selvä korkeusero ja virtaus muuttuu pyörteiseksi, joskin aivan muusta syystä kuin mitä oletettiin.

Kesä 2006 oli erittäin kuiva ja Malisjoen virtaama oli niin pieni, että suunnitellun kynnyskohdan yläpuolella olevan pohjapadon yli ei virrannut vettä. Kaikki vesi mahtui virtaamaan pohjapadossa olevasta pienestä ponttiseinän rikkoutuneesta kohdasta. Pidisjärven vedenkorkeus ulottui tällöin pohjapatoon saakka, eikä kosken kohdalle muodostunut minkäänlaista kynnystä. Syynä kynnysvaikutelmaan suuremmilla virtaamilla oli todellisuudessa kapea silta-aukko.

Aluetta tutkittiin lisäksi kahlaamalla. Osoittautui, että paikassa oli huomattavasti vähemmän kiviä kuin mitä korkeamman veden aikana oli oletettu olevan. Pohja oli varsin tasainen ja ainoastaan siellä täällä oli yksittäisiä kiviä, jotka aiheuttavat suuremmilla virtaamilla veden pyörteilyä.

Paikalla olevasta kivimateriaalista ei voida rakentaa kynnystä, saati useampia kynnyksiä, jotka kestäisivät paikallaan myös ylivirtaamien aikana. Toteuttaminen olisi vaatinut lisämateriaalin ajamista paikalle. Kasaamalla vain paikalla olevat kivet vedenalaiseksi kynnykseksi jopa saatettaisiin pahentaa tilannetta, jossa ylempänä muodostuva suppo tarttuisi kiviin koko joen leveydeltä.

Näistä syistä on katsottu parhaimmaksi jättää alue ennalleen. Alueen luonnontilaisuus voidaan näin säilyttää ja samalla välttyä työnaikaisilta haitoilta. Muut lupamääräyksessä 1 mainitut velvoitteet on toteutettu suunnitelman mukaisesti.

Edellä mainittujen syiden takia ympäristökeskus on esittänyt, että ympäristölupavirasto poistaisi lopputarkastuspäätöksen uuden lupamääräyksen 1 ensimmäisen kappaleen tulvansuojelun kannalta turhana toimenpiteenä. Tällöin lupamääräys kuuluisi seuraavasti:

"1) Malisjoen suuosa on oikaistava ja perattava siten kuin katselmuskirjan liitteessä 5 olevassa Malisjoen alaosan 12.3.2002 päivätyssä tulvasuojelun yleissuunnitelmassa esitetään. Pohjan leveys on 12 m, pohjan korkeus N_{43} + 67,10 m ja sivukaltevuus 1:2. Kaivuumaat on läjitettävä erikseen sovittavalle paikalle ja läjitysalueet on muotoiltava ja viimeisteltävä asianmukaisesti.

Työt on tehtävä sellaisena aikana, jolloin niistä on vähiten haittaa vesistön käytölle. Töiden jäljet on siistittävä asianmukaisesti."

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty 7.3.2008 asianosaistiedoilla.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ympäristölupavirasto on antanut hakemuksen tiedoksi kuuluttamalla ympäristölupavirastossa ja Nivalan kaupungissa 20.3.–21.4.2008 sekä erityistiedoksiantona viranomaisille ja asianosaisille. Lisäksi Nivalan kaupungin kaavoitusviranomaiselta on pyydetty hakemuksesta lausunto.

Kuulutuksessa olleen virheen takia hakemus on kuulutettu uudelleen 9.6.–9.7.2008.

Muistutukset ja vaatimukset

1. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus, ympäristönsuojeluosasto

Ympäristökeskuksen ympäristönsuojeluosasto on pitänyt hakemusta perusteltuna ja katsonut, että hakemuksen mukainen lupamääräyksen muuttaminen ei näyttäisi sanottavasti loukkaavan yleistä tai yksityistä etua. Lupamääräyksen mukaan toimiminen on luonnonolosuhteista johtuen mahdotonta, koska koskessa ei ole riittävästi kiviä kynnyksien tekemiseen.

2. Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus

Työvoima- ja elinkeinokeskus on ilmoittanut, ettei sillä ole huomauttamista hakemuksesta.

3. Nivalan kaupunki

Kaupunki on todennut, että puheena olevan jokiosuuden porrastaminen pieniin kynnyksiin ei ole nykyistä suunnitelmatilannetta vastaava toimenpide ottaen huomioon samalle tarkastelualueelle vuonna 2008 ympäristökeskuksen toteutettavaksi esitetyt perusparannustoimenpiteet. Sen sijaan tulvasuojelullisista syistä kivien poisto Raivaajantien sillan alapuolelta ja tulvapenkereiden rakentaminen on alueen maankäytön kannalta tarpeellinen toimenpide.

4. AA (Mantila RN:o 18:418, Nivala, Nivala)

Muistuttaja on vaatinut, että tulvasuojelutoimet on toteutettava suunnitelman mukaisesti. Ainakin padotusta aiheuttavat kivet on poistettava. Alajuoksulla olevat suuret kivet aiheuttavat muistuttajan talon kohdalla joka vuosi padon ja tulvan. Muistuttajan rantasauna tuhoutui viimeisessä suurtulvassa käyttökelvottomaksi. Alueen tulvasuojelu on korkea aika saattaa asianmukaiseen järjestykseen.

5. BB (Kirkkovalkama RN:o 18:494, Nivala, Nivala)

Muistuttaja on vaatinut, että Malisjoen alaosan tulvatoimet on toteutettava hyväksytyn yleissuunnitelman (12.3.2002) mukaisesti. Jos hanketta ei voida toteuttaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti, isot kivet on joka tapauksessa poistettava maantiesillan alapuoliselta osalta, koska ne aiheuttavat jääpatojen syntymisen. Myös jään sahaus mainitulla alueella on välttämätön jääpatojen ehkäisemiseksi.

6. CC (Välipala RN:o 16:144, Nivala, Nivala)

Muistuttaja on vaatinut, että Malisjoen alajuoksua on perattava jääpatojen muodostumisen ehkäisemiseksi. Kun joen yläjuoksua on perattu, on tulva alajuoksulla ilmeinen. Malisjoen alaosan tulvasuojelutoimet on toteutettava

hyväksytyn yleissuunnitelman (12.3.2002) mukaisesti. Tilalla on asuttu vuodesta 1800 lähtien ja vasta nyt on tulvavaara tullut ilmeiseksi. Vuonna 2000 vettä tulvi talon kellariin.

7. DD (Jokiranta RN:o 42:41, Nivala, Nivala)

Muistuttaja on todennut, että mikäli Raivaajantien sillan alapuolinen osa Malisjokea pengerretään ja jätetään perkaamatta kivistä, jotka vaikeuttavat jäiden ja hyyteen purkautumista, tulvavedet nousevat laajemmalle alueelle sillan yläpuolella. Sillan alapuolinen pengertäminen vähentää tulvavesitilaa sillan alapuolella, mikä nostaa tulvaa sillan yläpuolella.

Muistuttaja on vaatinut, että ainakin ne joessa sillasta alavirtaan olevat kivet, jotka vaikeuttavat jäiden ja hyyteen kulkua joessa ja estävät jäiden sahaamisen siltaan saakka keväisin, poistetaan joesta tai lopputarkastuspäätöstä ei muuteta.

Hakijan kuuleminen ja selitys

Ympäristölupavirasto on 25.4.2008 ja 11.7.2008 varannut hakijalle tilaisuuden selityksen antamiseen muistutusten johdosta. Hakija on selityksissään esittänyt seuraavaa:

Ympäristökeskus on ilmoittanut poistavansa Raivaajantien sillan (silta sijaitsee paaluvälillä 14+60 – 14+70) alapuolelta suunnilleen paaluvälillä 13+00 – 14+00 Malisjoessa olevat isot kivet, jotka estävät jäiden liikkumista. Kivien poisto voidaan tehdä voimassa olevassa lupapäätöksessä asetetun määräajan puitteissa. Ympäristökeskus tekee uuden valmistumisilmoituksen, kun kivet on poistettu.

Malisjoen täydennyssuunnitelman toteuttamista koskevan lopputarkastuspäätöksen nro 30/04/2 voimassa pitämistä koskevasta vaatimuksesta ympäristökeskus on todennut, että 25.1.2008 päivätty hakemus pidetään voimassa kynnystysvelvoitteen poistamisen osalta ja lupamääräykseen 1) lisätään paaluvälillä 13+00 – 14+00 olevien suurien kivien poistamisvelvoite.

Vaatimuksesta toteuttaa Malisjoen alaosan tulvasuojelu 12.3.2002 päivätyn yleissuunnitelman mukaisesti ympäristökeskus on todennut, että ympäristökeskus toteuttaa Malisjoen alaosan tulvasuojeluhankkeen yhdessä Nivalan kaupungin kanssa. Mainittua yleissuunnitelmaa on tarkennettu ja päivitetty ja kaikki suunnitelmassa olevat vielä toteuttamattomat työt tullaan tekemään. Tulvapenkereiden rakentaminen sisältyy toteutettavaan suunnitelmaan.

Y M P Ä R I S T Ö L U P A V I R A S T O N R A T K A I S U

PÄÄASIARATKAISU

Ympäristölupavirasto kumoaa 26.4.2004 annetun Malisjoen järjestelyn täydennyssuunnitelman toteuttamista koskevan lopputarkastuspäätöksen nro 30/04/2 kohdassa "Uudet lupaehdot" olevan lupamääräyksen 1 ensimmäisen kappaleen ja lisää mainittuun lupamääräykseen uuden ensimmäisen kappaleen seuraavasti:

1) Malisjoen alaosalla Raivaajantien sillasta alavirtaan paaluvälillä 13+00 – 14+00 olevat jäiden lähtöä estävät suuret kivet on poistettava jokiuomasta.

RATKAISUN PERUSTELUT

Pääasiaratkaisun perustelut

Malisjoen alimman sillan (Raivaajantien silta) ja sen yläpuolella olevan alimman pohjapadon (pl 20+60) välisellä koskiosalla tehtyjen selvitysten mukaan alueelta ei ole saatavissa riittävästi sellaista kivimateriaalia, että suunnitellut porraskynnykset voitaisiin toteuttaa. Muualta paikalle ajettavasta kivimateriaalista kynnysten rakentaminen tulisi saatavaan hyötyyn nähden kohtuuttoman kalliiksi. Sen sijaan Raivaajantien sillan alapuolella paaluvälillä 13+00 – 14+00 suurten kivien poisto parantaa alueen tulvasuojelua vastaavasti kuten lopputarkastuspäätöksen nro 30/04/2 uuden lupaehdon 1 ensimmäisessä kappaleessa määrätty perkaus- ja porraskynnystysvelvoite. Lupamääräyksen muuttaminen ei siten sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua. Näin ollen edellytykset lupamääräyksen muuttamiseksi täyttyvät.

LAUSUNTO YKSILÖIDYISTÄ VAATIMUKSISTA

Vaatimukset Raivaajantien sillan alapuolisen uoman kivien poistosta on otettu huomioon muutetusta lupamääräyksestä ilmenevästi. Muut Malisjoen tulvasuojelua koskevat vaatimukset ovat tulleet otetuiksi huomioon jo Malisjoen järjestelyn täydennyssuunnitelman toteuttamista koskevassa vesioikeuden päätöksessä nro 19/90/2 ja kyseisen täydennyssuunnitelman lopputarkastusta koskevassa ympäristölupaviraston päätöksessä nro 30/04/2 siltä osin kuin sitä nyt ei ole muutettu.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilaki 2 luku 3 § ja 6 § 1 momentti

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Käsittelymaksu on 307 euroa.

Perustelut

Alla mainitun ympäristöministeriön asetuksen mukaan käsittelymaksu alle 400 hehtaarin hyötyaluetta koskevassa vesistön järjestelyasiassa on 3 070 euroa. Koska asiassa on kysymys yksittäisen lupamääräyksen teknisluonteisesta muuttamisesta, maksun suuruus on 10 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta. Käsittelymaksu on siten 307 euroa.

Oikeusohje

Ympäristöministeriön asetus ympäristölupaviraston maksullisista suoritteista (1388/2006)

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Jukka Sihvomaa

Simo Perkkiö Paavo Liimatta

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet puheenjohtajana ympäristöneuvos Jukka Sihvomaa sekä ympäristöneuvokset Simo Perkkiö ja Paavo Liimatta (esittelijä).

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 020 690 182.

PL/es

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Pohjois-Suomen ympäristölupavirastoon.

Valitusoikeus

Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valitusaika

Valitusaika päättyy **17.10.2008,** jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Pohjois-Suomen ympäristölupavirastossa.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- ympäristölupaviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin ympäristölupaviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia ympäristölupaviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen ympäristölupavirastoon

Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Veteraanikatu 1, 2. kerros
postiosoite:	PL 113, 90101 Oulu
puhelin:	asiak.palv. 020 690 182, telekopio 020 490 6499
sähköposti:	kirjaamo.psy@ymparisto.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 82 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.